

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

EDITÖRDEN

Bir bakışta 2022 yılı 1. sayı;

Dergimizin bu sayısında ilgiyle okuyup yararlanacağınızı umduğumuz, güncel 8 özgün araştırma makalesi, 1 derleme ve 3 olgu sunumu yer almaktadır.

Mikrobiyal keratit, korneada skar oluşumu, perforasyon ve körlük sonuçlanabilen ciddi bir hastalıktır. Hastalık genellikle kontakt lens (KL) kullanımı gibi predispozan faktörler varlığında gelişir. Etkin tedavi ve önleme için mikrobiyal keratitin insidansının, mikrobiyal ajan çeşitliliğinin ve predispozan faktörlerinin belirlenmesi gereklidir. Yarımada ve ark., tarafından İzmir’de üçüncü basamak bir merkezde mikrobiyal keratiti düşündüren kornea ülseri bulguları ile başvuran ve kültür yapılan 314 hastanın tıbbi kayıtları demografik, klinik ve laboratuvar bulgular açısından taranmış, keratit odaklarının yeri ve sayısını içeren lezyon özellikleri ile KL kullanımı, travma, tekrarlayan kornea erozyonu, kornea grefti ve oküler veya sistemik hastalık gibi predispozan faktörlerin yanı sıra kültürde saptanan mikroorganizmanın tipi kaydedilmiş, Türkiye’nin batı kesiminde mikrobiyal keratit için en büyük risk faktörünün KL kullanımı ve en sık izole edilen mikrobiyal ajanın da *Pseudomonas aeruginosa* olduğu gösterilmiş, mikrobiyolojik analiz ve kültür değerlendirmesinin, mikrobiyal keratitte uygun tedaviyi yönetmek için önemli adımlar olduğu vurgulanmıştır (bakınız sayfa 1-5).

Ay ve Alay, şiddetli akut solunum yolu enfeksiyonu koronavirus 2 (SARS-CoV-2) nedeniyle yoğun bakım ünitesinde tedavi alan 53 olguda göz bulgularının sıklığını ve enflamasyon belirteçlerinin düzeylerini tespit ederek, elde edilen verilerin mortalite ile ilişkisini prospektif olarak araştırmışlar, 13 (%24,5) olguda konjesyon, 6 (%11,3) olguda seröz sekresyon, 3 (%5,7) olguda kemozis olduğunu, C-reaktif protein düzeyinin her 1 mg/dL artışında enflamatuvar göz bulgusu tespit etme durumunun %1,9 azaldığını (%95 güven aralığı: %3,3-%0,4) tespit etmişlerdir. Çalışmanın sonucunda COVID-19 nedeniyle yoğun bakım tedavisi alan olgularda oküler yüzey muayenesinin önemine dikkat çekmişlerdir (bakınız sayfa 6-13).

Foveal skarı ve daha iyi bir fiksasyon için elverişli retinal alanı olan hastalarda mikropereometri kullanılarak yapılan işitsel biyogeribildirim egzersizi tedavisinin etkilerini değerlendirmeyi amaçlayan Bozkurt Oflaz ve ark.nın çalışmasında, geri bildirim egzersizi ile eğitilmiş retinal alanın, ortalama retina duyarlılığını, fiksasyon stabilitesini, okuma hızını, kontrast duyarlılığını ve yaşam kalitesini iyileştirdiği saptanmıştır (bakınız sayfa 14-22).

Altınbay ve İdil’in, ileri evre yaşa bağlı maküla dejenerasyonu (YBMD) olan olgularda fiksasyon stabilitesini ve tercih edilen retinal alanın (TERA) karakteristik özelliklerini değerlendirmeyi amaçladıkları prospektif çalışmalarına, 63 YBMD’li hastanın 63 gözü dahil edilmiş, TERA’nın foveaya olan uzaklığı ile fiksasyon stabilitesi arasında anlamlı ilişki

bulunduğu, instabil fiksasyonlu olgularda TERA-fovea arası uzaklığın stabil fiksasyonu olan olgulardan daha fazla olduğu ($p=0,023$) bulunmuştur. Bu sonuç, geç dönem YBMD’de fiksasyon stabilitesini etkileyen faktörlerin bilinmesinin, fiksasyon stabilitesi ile okuma hızı arasındaki güçlü ilişkiden dolayı az görme rehabilitasyonunda okuma yeteneğinin tekrar kazandırılabilmesi açısından önemine vurgu yapmaktadır (bakınız sayfa 23-29).

Sönmez ve ark.nın, optik koherens tomografi anjiyografi (OKT-A) ve periferik görme alanı uyguladıkları akut non-arteritik anterior iskemik optik nöropati (NAION) tanılı 11 hasta ve 14 kontrol hastasına ait veriler analiz edildiğinde, olguların 6’sında peripapiller ve disk başı hipoperfüzyonu olan bölge ile görme alanı defektleri arasında korelasyon tespit edildiği, hasta grubunda disk başı kapiller dansitesinin ($p=0,008$), ve inferionazal sektör hariç tüm sektörlerde radyal peripapiller kapiller dansitenin azaldığı saptanmıştır. OKT-A’nın, NAION hastalarında peripapiller mikrosirkülasyonun değerlendirilmesinde güncel, hızlı ve noninvaziv bir metot olduğu sonucuna varılmıştır (bakınız sayfa 30-36).

Özdek ve ark.nın, nanoftalmus (NO) ilişkili üveal efüzyon (ÜE) tedavisinde iki veya dört kadrana kısmi kalınlıkta sklerektomi ve sklerotomi cerrahisinin görme ve anatomik sonuçlar üzerine olan etkilerini değerlendirmeyi amaçladıkları çalışmalarında, 10 hastanın 14 gözü ameliyat edilmiş, 11 göze 4 kadrana, glokomu olan 3 göze 2 kadrana cerrahi uygulanmış, total retina dekolmanı olan 1 göze subretinal sıvının harici drenajı eklenmiş, başlangıçta 2 kadrana cerrahi yapılan 3 gözden sadece birinde retina yatıştığı için diğer ikisinde kalan 2 kadrana da cerrahi yapıp 4 kadrana sklerektomiye tamamlanmıştır. Son kontrolde 11 gözde (%78,6) retinanın tamamen yatıştığı, 1 gözde (%7,1) kısmi yatışma ve 2 gözde (%14,3) maküla dekolmanı nüksü gözlenmiştir. Kısmi kalınlıkta sklerektomi ve sklerotomi cerrahisinin NO’su olan gözlerde ÜE’nin tedavisinde etkili olduğuna, subretinal sıvının harici drenajının, şiddetli olgularda daha hızlı bir cevap elde etmek için bir seçenek olabildiğine dikkat çekilmiştir (bakınız sayfa 37-44).

İdiyopatik jukstafoveal telenjiektazi (İMT), foveal incelleme, maküla kristalize birikimler, sızıntılı telenjiektazik vasküler değişiklikler ve maküler neovaskülarizasyon (MNV) ile ilişkilidir. İMT’nin alt grubu olan maküler telenjiektazi tip 2 (MacTel 2), görme keskinliğinde azalma ve metamorfopsiye neden olan, en sık orta yaşta erkekler ve kadınlarda görülen edinilmiş bilateral bir hastalıktır. Çoban Karataş ve ark.nın, MacTel 2 ve kontrol grubu arasında en iyi düzeltilmiş görme keskinliği, merkezi maküla kalınlığı (MMK) ve merkezi koroid kalınlığı (MKK) değerlerini karşılaştırmayı ve MNV’li MacTel 2 hastalarında intravitreal anti-VEGF tedavisinin etkinliğini değerlendirmeyi amaçladıkları çalışmalarında, MacTel 2 grubunda MMK ve MKK, kontrol grubuna göre anlamlı düzeyde düşük bulunmuş, takip sırasında 7 MacTel

TÜRK OFTALMOLOJİ DERGİSİ

TURKISH JOURNAL OF OPHTHALMOLOGY

TJO

www.ofthalmoloji.org

EDITÖRDEN

2 hastasının 8 gözünde MNV gelişmiş ve tüm hastalar intravitreal anti-VEGF ile tedavi edilmiştir. MacTel 2 hastalarının MNV gelişimi açısından yakından izlenmesi gerektiği, görme keskinliği azalan proliferatif MacTel 2 hastalarında intravitreal anti-VEGF tedavisinin yararlı olabildiği sonucuna varılmıştır (bakınız sayfa 45-49).

Ceylan ve Yeniad, pitozis cerrahisi ve/veya üst kapak blefaroplastisi uygulanan 20 hastanın 32 gözünü dahil ettikleri çalışmalarında, 12 göze blefaroplasti (grup 1), 8 göze blefaroplasti ile birlikte levator cerrahisi (grup 2), 12 göze levator cerrahisi (grup 3) uygulanmış hastaların preoperatif, postoperatif 1. gün, 1. hafta, 1. ay, 3. ay ve 6. ayda gözyaşı kırılma zamanı, Schirmer testleri ile gözyaşı değişimleri, kornea punktat boyanma paternleri, oküler yüzey hastalık indeksi skorları, kornea topografileri ve otorefraktometrik değerleri prospektif olarak değerlendirilmiştir. Pitozis cerrahisi ve üst kapak blefaroplastisinin, uygulanan cerrahi prosedüre göre değişkenlik gösteren ve postoperatif 6. ayda da devam edebilen kuru göz tablosu ortaya çıkarabildiği, levator cerrahisinin geçici refraktif değişime neden olabileceği ve üst kapak blefaroplastinin postoperatif keratometrik değişime neden olmadığı saptanmıştır (bakınız sayfa 50-56).

Uzay yarışı, 4 Ekim 1957 tarihinde Sovyetler Birliği'nin Sputnik 1 adlı yapay uyduyu fırlatmasıyla başlamış bunu hayvanlı ve insanlı uçuşlar takip etmiştir. Günümüzde Uluslararası Uzay İstasyonu sayesinde uzay uçuşlarının sayısı ve uzay şartlarına maruz kalan insan sayısının artmaktadır. Uzay çalışmaları sırasında, yer çekimi kuvvetinin az olması, atmosferin olmayışı, galaktik kozmik ışınlar ve solar enerji partikülleri gibi insan biyolojisini etkileyen bir dizi sorun tespit edilmiştir. Bu sorunların büyük ve önemli kısmını mikrogravite (MG) ve uzay radyasyonu oluşturmaktadır. Özelbaykal ve ark. bu sayımdaki derlemelerinde, MG ve uzay radyasyonunun göz üzerine etkilerini tartışan çalışmalar ve sonuçlarını incelemişler, MG ve uzay radyasyonunun biyolojik yapılara etkilerini azaltmak için neler yapılabileceğiyle ilgili tedavi yöntemleri ve hipotezleri okuyucularla paylaşmışlardır (bakınız sayfa 57-63).

Rüptür ve dekolman gibi Descemet membranının (DM) bütünlüğünün bozulduğu durumlar, kornea ödemi ve DM katlantılarına bağlı görme kaybı ile kendini gösterir. Akut kornea hidropsu, korneal ektazi zemininde DM'nin gerilmesi sonucu gelişen DM rüptür ile karakterizedir. DM rüptürü nedeniyle aköz sıvının kornea stroması ve kornea epiteline girmesi mümkün olur. DM spontan olarak bütünlüğünü kazansa da ciddi görme kaybı, görme semptomları ve uzun hastalık süresi nedeniyle yaşam kalitesini olumsuz etkilemekte ve önemli görme morbiditesine neden olmaktadır. Keratoglobus ve keratokonus nedeni ile akut hidrops gelişen ve ön kamaraya izo-ekspansil %14'lük C3F8 enjeksiyonu ile tedavi edilen iki olgu ile biri keratoglobus nedeni ile hidrops geçirmiş ve kronikleşmiş ön segment optik koherens

tomografide çoklu stromal yarıklarla komplike olan ve diğeri katarakt cerrahisi sonrası kronik geniş DM dekolmanı gelişen iki olgu korneal kompresif sütürlerle birlikte intrakameral %14'lük C3F8 enjeksiyonu ile tedavi edilen dört hastaya ait tedavi yanıtlarını değerlendiren Özcan ve Özlenen Uçakhan, tüm olgularda, DM'nin cerrahi müdahale ile tamamen ve etkili bir şekilde yatıştığını bildirmiştir. Yazarlar korneal hidropsun intrakameral gaz enjeksiyonu ve kompresif korneal sütürler ile cerrahi tedavisinin, hızlı, semptomatik rahatlama, daha iyi görsel rehabilitasyon ile daha az korneal skarlaşma sağladığına ve bu hasta grubunda kornea nakli ihtiyacını azaltabildiğine dikkat çekmişlerdir (bakınız sayfa 64-68).

Arıcı ve ark., konjonktival otogreftli sorunsuz pterijum eksizyonu ameliyatı sonrası kornea ödemi tanısıyla yönlendirilen 29 yaşında kadın hastada biyomikroskopik muayenede diffüz kornea ödemi ve DM katlantıları ile birlikte ters şekilde implante edilmiş sağlam greft tespit etmiştir. Hastaya topikal deksametazon verilmesi sonrasında iki hafta içerisinde tam yanıt elde edilmiş, speküler mikroskopik incelemede cerrahi geçiren gözde şiddetli endotel hücre kaybı gözlenmiş, uzun dönem takipte ise görme keskinliğinin 20/50'ye düşmesine sebep olan hafif bir korneal bulanıklık izlenmiştir. Yazarlar bu olgu sunumu ile pterijum cerrahisi sırasında povidon iyodürün dikkatli bir şekilde ortamdaki uzaklaştırılması ve olası ciddi komplikasyonlardan uzak durmak adına ön kamaraya penetrasyonundan kaçınılması gerektiğini vurgulamaktadır (bakınız sayfa 69-71).

Akciğer kanserinin tedavisinde sıklıkla kullanılan erlotinib, spesifik olarak epidermal büyüme faktörü reseptörünü hedef alan bir tirozin kinaz inhibitörüdür. Hafif kuru göz sendromundan kornea nakli gerektiren kornea perforasyonuna kadar değişen oküler komplikasyonlara neden olabilmektedir. Mangan, her iki gözde yanma, batma, ağrı, kuruluk ve her iki alt göz kapağının dışı doğru dönmesi şikayetleri ile onkoloji kliniğinden yönlendirilen, küçük hücreli olmayan akciğer kanseri nedeniyle 3 yıl boyunca erlotinib kullanan hastada erlotinib tedavisinin onkoloji bölümünün onayı ile geçici olarak kesilmesi ile ilk haftanın sonunda sikatriyel ektropiyonu dramatik olarak düzelen ve şikayetleri tamamen gerileyen bir olguyu sunarak onkologlar ve oftalmologlar arasındaki iyi iletişim ile risk değerlendirmesi ve birlikte karar vermenin sistemik ve oküler komplikasyonları azaltabileceğine dikkat çekmiştir (bakınız sayfa 72-74).

Bu yılın ilk sayısındaki makalelerin ilginizi çekip, hekimlik pratiğinizde yol gösterici olacağını umuyoruz.

Saygı ve sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına

Dr. Özlem Yıldırım